T091 ATĐ 3 (28) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q26-Tạp Uẩn-Luận về Bổ Đặc Già La

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 26 459

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA QUYEÅN 26

LUAÄN VEÀ BOÅ-ÑAËC-GIAØ-LA (Phaàn 4)

Hôi thôû ra vaøo neân noùi laø döïa vaøo thaân maø chuyeån, hay laø döïa vaøo taâm maø chuyeån? Cho ñeán noùi roäng ra … Hoûi : Vì sao soaïn ra luaän naøy? Ñaùp : Vì laøm cho ngöôøi nghi ngôø coù ñöôïc quyeát ñònh ñuùng ñaén. Nghóa laø trong kinh noùi : “Ñöùc Phaät baûo vôùi Tröôûng giaû: Hôi thôû ra vaøo naøy laø phaùp thuoäc veà thaân, thaân laøm caên baûn, heä thuoäc vaøo thaân, döïa vaøo thaân maø chuyeån.” Trong luaän Thi Thieát noùi: “Vì sao ngöôøi cheát thì hôi thôû ra vaøo khoâng chuyeån ñoäng? Nghóa laø hôi thôû ra vaøo chuyeån ñoäng nhôø löïc cuûa taâm, ngöôøi cheát khoâng coù taâm maø chæ coù thaân.” Hôi thôû ra vaøo naøy, neân nôi noùi laø döïa vaøo thaân, neân nôi noùi laø döï vaøo taâm. Hoaëc coù ngöôøi sinh nghi: Nhö vaäy hai nôi noùi ñeàu laø khoâng hieåu nghóa, hoaëc laø ñeàu hieåu nghóa. Vì muoán bieåu hieän roõ raøng veà hai nghóa lyù chaân thaät naøy cho neân soaïn ra luaät naøy. Hoûi: Hôi thôû ra vaøo neân noùi laø döïa vaøo thaân maø chuyeån chaêng? Ñaùp: Neân noùi laø cuõng döïa caøo thaân maø chuyeån, cuõng döïa vaøo taâm maø chuyeån, nhö nhöõng gì thích hôïp vôùi noù.Theá naøo goïi laø nhö nhöõng gì thích hôïp vôùi noù? Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Nhö nhöõng gì thích hôïp vôùi noù ôû ba caáp ñoä Thöôïng - Trung - Haï, nghóa laø hôi thôû ra vaøo luùc thô aáu thuoäc veà baäc Haï, luùc tröôûng thaønh thuoäc veà baäc Trung, luùc giaø yeáu thuoäc veà baäc Thöôïng. Noùi nhö vaäy thì döïa vaøo boán quan heä cho neân goïi laø nhö nhöõng gì thích hôïp. Nghóa laø hôi thôû ra vaøo do boán quan heä maø chuyeån vaän : 1. Coù hôi thôû nhôø vaøo thaân. 2. Ñöôøng gioù thoâng suoát. 3. Loã chaân loâng môû thoâng.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 26 460 4. Nôi hôi thôû vaøo ra vôùi taâm thoâ thieån hieän tieàn. Caàn phaûi coù ñuû

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 26 461

boán quan heä naøy thì hôi thôû vaøo ra seõ chuyeån ñoäng. Vì vaäy cho neân noùi laø nhö nhöõng gì thích hôïp. Vì bieåu hieän nghóa naøy cho neân laïi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. Neáu hôi thôû vaøo ra chæ döïa vaøo thaân chuyeån chöù khoâng döïa vaøo taâm maø chuyeån, thì ôû phaàn vò cuûa ñònh Voâ töôûng - ñinh Dieät taän coù hôi thôû vaøo ra cuõng phaûi laø chuyeån ñoäng. Bôûi vì phaàn vò aáy coù thaân cho hôi thôû ra vaøo nöông töïa, ñöôøng gioù cuõng thoâng suoát, loã chaân loâng cuõng môû ra, nhöng khoâng coù nôi hôi thôû vaøo ra vôùi taâm thoâ thieån hieän tieàn, vì khoâng coù taâm cho neân tuy coù ba quan heä maø thieáu maát moât quan heä, do ñoù hôi thoû khoâng chuyeån ñoäng. Nhöng coõi aáy thì taát caû boán quan heä ñeàu khoâng coù, cho neân hôi thôû khoâng chuyeån ñoäng. Neáu hôi thôû vaøo ra chæ döïa vaøo thaân - taâm maø chuyeån chöù khoâng nhö nhöõng gì thích hôïp, thì ôû trong voû tröùng vaø caùc phaàn vò Yeát-la-lam, AÙt - boä - ñaøm, Beá - thi, Kieän - nam trong thai meï, coù caên chöa ñaày ñuû - chöa thaønh thuïc, cuøng vôùi phaàn vò Tónh löï thöù tö, thì hôi thôû vaøo ra cuõng chuyeån ñoäng. Hoûi: Vì sao ôû phaàn vò Yeát-la-lam thì hôi thôû khoâng chuyeån ñoäng? Ñaùp: Bôûi vì phaàn vò aáy raát mong manh, neáu hôi thôû chuyeån ñoäng thì noù phaûi löu ñoäng troâi noåi. Hoûi:Vì sao phaàn vò AÙt - boä - ñaøm, Beá - thi vaø Kieän - nam vôùi caùc caên chöa ñaày ñuû - chöa thaønh thuïc maø hôi thôû khoâng chuyeån ñoäng? Ñaùp: Bôûi vì thaân aáy vaøo luùc baáy giôø ñöøông gioù chöa thoâng suoát - loã chaân loâng chöa môû ra, neáu hôi thôû chuyeån ñoäng thì thaân phaûi bò tan hoaïi, nhöng ôû trong voû tröùng vaø trong thai meï, töø phaàn vò töï Yeát-la-lam cho ñeán caùc caên chöa ñaày ñuû - chöa thaønh thuïc, luùc baáy giôø chöa coù thaân ñeå cho hôi thôû nöông töïa, ñöôøng gioù chöa thoâng suoát - loã chaân loâng chöa môû ra, chæ coù taâm thoâ thieån nôi hôi thôû hieän tieàn, tuy coù neân quan heä maø thieáu maát ba quan heä, cho neân hôi thôû khoâng chuyeån ñoäng. Hoûi: Taïi sao ôû Tónh löï thöù tö maø hôi thôû khoâng chuyeån ñoäng? Ñaùp: Bôûi vì taâm ôû phaàn vò aáy raát vi teá, cho neân hôi thôû khoâng chuyeån ñoäng. Laïi nöõa, bôûi vì Noäi moân chuyeån, nghóa laø hôi thôû caàn phaûi döïa vaøo taâm cuûa Ngoaïi söï maø chuyeån, taâm cuûa caùc ñòa töø Tónh löï thöù tö trôû leân laø Noäi söï chuyeån, cho neân hôi thôû khoâng chuyeån ñoäng. Laïi nöõa, bôûi vì raát vaéng laëng, nghóa laø hôi thôû caàn phaûi döïa vaøo taâm lay ñoäng voäi vaøng thì daáy khoûi hôi thôû vaøo ra, taâm cuûa caùc ñòa töø Tónh löï thöù tö trôû leân raát vaéng laëng, cho neân hôi thôû khoâng chuyeån ñoäng. Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Tieán vaøo Tónh löï thöù tö thì ñaït ñöôïc chuyeån y, nghóa laø thaân nöông vaøo, coù ñaïi chuûng vi dieäu cuûa Tónh löï thöù tö khieán cho taát caû caùc loã chaân loâng kheùp kín laïi khoâng

coøn loã hôû, cho neân khoâng phaûi laø nôi nöông töïa cuûa hôi thôû, vì vaäy luùc baáy giôø hôi thôû khoâng coøn chuyeån ñoäng nöõa.” Ñaïi ñöùc noùi raèng : “Tieán vaøo Tónh löï thöù tö thì taâm khoâng lay ñoäng, taâm khoâng lay ñoäng cho neân thaân cuõng khoâng lay ñoäng, thaân khoâng lay ñoäng cho neân hôi thôûi khoâng coøn chuyeån ñoäng nöõa, bôûi vì luùc tieán vaøo Ñònh aáy thì taát caû caùc phaùp ñoäng ñeàu chaám döùt.” Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy:” Tieán

vaøo Tónh löï thöù tö thì taát caû phaùp thoâ naëng ñeàu chaám döùt, cho neân hôi thôû khoâng coøn chuyeån ñoäng nöõa. Nghóa laø trong Coõi Duïc coù Duïc tham thoâ thieån, phaàn vò Tónh löï thöù nhaát coù taàm - coù töù, Tónh löï thöù hai coù Hyû, Tónh löï thöù ba coù Laïc ; vì vaäy phaùt sinh thaân tam thoâ naëng, bôûi vì thoâ naëng cho neân hôi thôû khoâng chuyeån ñoäng.” Nhö vaäy, neáu ôû ñòa phía döôùi tieán vaøo Tónh löï thöù tö, thì chæ coù thaân ñeå cho hôi thôû nöông töïa vaø ñöôøng gioù thoâng suoát, nhöng loã chaân loâng khoâng môû ra cuõng khoâng coù nôi cuûa hôi thôû vôùi taâm thoâ thieån hieän tieàn, tuy coù hai quan heä maø thieáu maát hai quan heä, cho neân hôi thôû khoâng chuyeån ñoäng. Hoûi: Vì sao chæ noùi hôi thôû khoâng coøn chuyeån ñoäng ôû Tónh löï thöù tö, chöù khoâng noùi veà sinh cuûa Tónh löï thöù tö ? Ñaùp: Laø yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy,cho ñeán noùi roäng ra. Laïi nöõa, cuõng phaûi noùi veà sinh cuûa Tónh löï thöù tö vôùi hôi thôû khoâng coøn chuyeån ñoäng nöõa, nhöng maø khoâng noùi ñeán thì neân bieát raèng vaán ñeà naøy laø coù caùch noùi khaùc. Laïi nöõa, ñaõ noùi tieán vaøo Ñònh aáy thì neân bieát laø cuõng noùi veà sinh nôi aáy. Nhö trong kinh noùi: “Tröôùc ôû nôi naøy tieán vaøo Tónh löï aáy thì sau môùi sinh veà nôi aáy.” Hoûi: Tónh löï thöù tö cuõng coù giôùi haïn cuûa gioù, Bôûi vì boán Ñaïi chuûng khoâng taùch rôøi nhau, vì sao sinh veà nôi aáy maø khoâng coù hôi thôû chuyeån ñoäng? Ñaùp: Tónh löï thöù tö tuy coù giôùi haïn cuûa gioù maø khoâng goïi laø hôi thôû vaøo ra, bôûi vì ñoái vôùi thaân aáy khoâng coøn gì vaøo ra. Coù ngöôøi noùi: Sinh veà nôi aáy tuy coù giôùi haïn cuûa gioù maø khoâng coù boán loaïi quan heä ñaõ noùi tröôùc ñaây, cho neân khoâng goïi laø hôi thôû. Bôûi vì hôi thôû vaøo ra cuõng döïa vaøo thaân maø chuyeån, cuõng döïa vaøo taâm maø chuyeån vaø nhö nhöõng gì thích hôïp, cho neân döôùi töø ñòa nguïc voâ giaùo treân ñeán coõi trôøi Bieán Tònh, caùc caên cuûa höõu tónh trong ñoù ñaày ñuû vaø thaønh thuïc, hôi thôû ra vaøo döïa vaøo thaân taâm maø chuyeån.Trong naøy, noùi caùc caên ñaày ñuû vaø thaønh thuïc laø bieåu hieän ñaày ñuû boán quan heä tröôùc ñaây, chöù khoâng noùi veà nghóa ñaày ñuû vaø thaønh thuïc caùc caên nhö nhaõn..., nghóa laø boán quan heä tröôùc ñaây coù theå phaùt sinh hôi thôû cho neân noùi laø caên; voán coù cho neân goïi laø ñaày ñuû; thaønh thuïc noùi laø taùc duïng, töùc laø boán quan heä tröôùc ñaây ñaày ñuû maø coù

hoaït duïng, cho neân noùi laø caùc caên ñaày ñuû vaø thaønh thuïc. Coù ngöôøi noùi: Noùi caên ñaày ñuû vaø thaønh thuïc, laø choïn laáy caên chöa ñaày ñuû vaø thuïc ôû trong thai - tröùng, bieåu hieän cuûa ñöôøng gioù thoâng suoát vaø loã chaân loâng môû ra, hai quan heä veà thaân - taâm tieáp theo sau töï noùi neân bieát. Trong naøy, coù hôi thôû vaøo - coù hôi thôû ra, coù nôi hôi thôû vaøo ra - khoâng coù nôi hôi thôû vaøo ra.Hôi thôû vaøo, ñoù laø hôi thôû theo gioù ñi vaøo thaân. Hôi thôû ra, ñoù laø hôi thôû theo gioù rôøi khoûi thaân. Nôi coù hôi thôû vaøo ra, ñoùa laø coõi Duïc vaø ba Tónh löï döôùi. Nôi khoâng coù hôi thôû vaøo ra, ñoù laø Tónh löï thöù tö vaø boán voâ saéc. Sinh vaøo nôi coù hôi thôû vaøo ra, nôi khoâng coù hôi thôû vaøo ra maø taâm hieän roõ tröôùc maét thì hôi thôû khoâng chuyeån ñoäng. Sinh vaøo nôi coù hôi thôû vaøo ra, nôi coù hôi thôû vaøo ra maø taâm hieän roõ tröôùc maét thìhôi thôû

cuõng khoâng chuyeån ñoäng. Sinh vaøo nôi coù hôi thôû vaøo ra vaø coù hôi thôû vaøo ra maø taâm hieän roõ tröôùc maét, neáu khoâng nhö nhöõng gì thích hôïp thì hôi thôû cuõng khoâng chuyeån ñoäng. Caàn phaûi sinh vaøo nôi coù hôi thôû vaøo ra vaø coù hôi thôû vaøo ra maø taâm hieän roõ tröôùc maét, nhö nhöõng gì thích hôïp vôùi noù thì hôi thôû môùi ñöôïc chuyeån ñoäng. Hoûi: Hôi thôû vaøo ra heä thuoäc nôi naøo, heä thuoäc theo thaân hay laø heä thuoäc theo taâm vaäy? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Heä thuoäc tuøy theo nôi thaân, coù nhöõng ngöôøi muoán laøm cho hôi thôû vaøo ra heä thuoäc tuøy theo nôi thaân, hoï noùi ngöôøi sinh ôû coõi Duïc neáu taâm cuûa coõi Duïc hieän roõ tröôùc maét, thì thaân coõi Duïc aáy vôùi hôi thôû vaøo ra thuoäc coõi Duïc tuøy theo taâm Coõi Duïc maø chuyeån, ngay nôi taâm naøy maø quaùn. Ngay luùc aáy neáu taâm cuûa Tónh löï thöù nhaát hieän roõ tröôùc maét, thì thaân coõi Duïc aáy vôùi hôi thôû vaøo ra thuoäc coõi Duïc, tuøy theo taâm cuûa Tónh löï thöù nhaát maø chuyeån, ngay nôi taâm naøy maø quaùn. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì luaän Thi Thieát noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Hôi thôû naøo ra thuoäc coõi Duïc luùc lìa nhieãm cuûa coõi Duïc thì ñaïo voâ giaùn cuoái cuøng khoâng coøn.” Ñaùp: Hôi thôû vaøo ra thuoäc coõi Duïc, coù luùc tuøy theo taâm cuûa coõi Duïc maø chuyeån, coù luùc tuøy theo taâm cuûa Tónh löï thöù nhaát maø chuyeån. Tuøy theo taâm cuûa coõi Duïc maø chuyeån, laø luùc baáy giôø hieän roõ tröôùc maét. Laïi nöõa, ñoù laø döïa vaøo Traïch dieät maø noùi cho neânkhoâng coù gì traùi nhau. Töùc laø luùc aáy neáu taâm cuûa Tónh löï thöù hai - thöù ba hieän roõ tröôùc maét, thì thaân coõi Duïc aáy nôi hôi thôû vaøo ra thuoäc coõi Duïc, tuøy theo taâm cuûa Tónh löï thöù hai - thöù ba maø chuyeån, ngay nôi taâm naøy maø quaùn. Sinh ôû Tónh löï thöù nhaát, neáu taâm cuûa Tónh löï thöù nhaát hieän roõ tröôùc maét, thì thaân cuûa Tónh löï thöù nhaát aáy vôùi hôi thôû vaøo ra thuoäc Tónh löï thöù nhaát, tuøy theo

taâm cuûa Tónh löï thöù nhaát maø chuyeån, ngay nôi taâm naøy maø quaùn. Ngay luùc aáy neáu taâm cuûa coõi Duïc hieän roõ tröôùc maét, thì thaân cuûa Tónh löï thöù nhaát aáy vôùi hôi thôû vaøo ra thuoäc Tónh löï thöù nhaát tuøy theo taâm cuûa coõi Duïc maø chuyeån, chöù khoâng phaûi laø do taâm naøy maø quaùn. Ngay luùc aáy neáu taâm cuûa Tónh löï thöù hai - thöù ba hieän roõ tröôùc maét, thì thaân cuûa Tónh löï thöù nhaát aáy vôùi hôi thôû vaøo ra thuoäc Tónh löï thöù nhaát, tuøy theo taâm cuûa Tónh löï thöù hai - thöù ba maø chuyeån, ngay nôi taâm naøy maø quaùn. Sinh ôû Tónh löï thöù hai, neáu taâm cuûa Tónh löï thöù hai hieän roõ tröôùc maét, thì thaân cuûa Tónh löï thöù hai aáy vôùi hôi thôû vaøo ra thuoäc Tónh löï thöù hai, tuøy theo taâm cuûa Tónh löï thöù hai maø chuyeån, ngay nôi taâm naøy maø quaùn. Ngay luùc aáy taâm cuûa Tónh löï thöù nhaát vaø taâm coõi Duïc hieän roõ tröôùc maét, thì thaân cuûa Tónh löï thöù hai aáy vaø hôi thôû vaøo ra thuoäc Tónh löï thöù hai, tuøy theo taâm cuûa Tónh löï thöù nhaát vaø taâm coõi Duïc maø chuyeån, chöù khoâng phaûi laø do taâm maø quaùn. Ngay luùc aáy neáu taâm cuûa Tónh löï thöù ba hieän roõ tröôùc maét, thì thaân cuûa Tónh löï thöù hai vaø hôi thôû vaøo ra thuoäc Tónh löï thöù hai, tuøy theo taâm cuûa Tónh löï thöù ba maø chuyeån, ngay nôi taâm naøy maø

quaùn. Sinh ôû Tónh löï thöù ba, neáu taâm cuûa Tónh löï thöù ba hieän roõ tröôùc maét, thì thaân cuûa Tónh löï thöù ba aáy vaø hôi thôû ra thuoäc Tónh löï thöù ba, tuøy theo taâm cuûa Tónh löï thöù ba maø chuyeån, ngay nôi taâm naøy maø quaùn. Ngay luùc aáy neáu taâm coõi Duïc vaø taâm cuûa Tónh löï thöù nhaát - thöù hai hieän roõ tröôùc maét, thì thaân cuûa Tónh löï thöù ba aáy vaø hôi thôû ra vaøo thuoäc Tónh löï thöù ba, tuøy theo taâm cuûa coõi Duïc vaø taâm cuûa Tónh löï thöù nhaát - thöù hai maø chuyeån, chöù khoâng phaûi laø do taâm naøy maø quaùn. Coù nhöõng ngöôøi muoán laøm cho hôi thôû vaøo ra heä thuoäc tuøy theo nôi thaân, hoï noùi hôi thôû ra vaøo cuûa coõi Duïc do taâm thuoäc boán nôi maø quaùn, hôi thôû ra vaøo cuûa Tónh löï thöù nhaát do taâm thuoäc ba nôi maø quaùn, hôi thôû ra vaøo cuûa Tónh löï thöù hai do taâm thuoäc hai nôi maø quaùn, hôi thôû ra vaøo cuûa Tónh löï thöù ba chæ do taâm cuûa Tónh löï thöù ba maø quaùn. Hoûi: Neáu hôi thôû ra vaøo heä thuoäc tuøy theo nôi thaân, thì luaän Thi Thieát noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Vì sao ngöôøi cheát thì hôi thôû ra vaøo khoâng chuyeån ñoäng? Nghóa laø hôi thôû ra vaøo do löïc cuûa taâm maø chuyeån, ngöôøi cheát thì khoâng coù taâm maø chæ coù thaân.” Ñaùp: Bôûi vì bieåu hieän hôi thôû ra vaøo tuøy theo taâm maø chuyeån, chaéc chaén khoâng taùch rôøi taâm cho neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, chöù khoâng noùi hôi thôû naøy heä thuoäc tuøy theo nôi taâm. Coù sö khaùc noùi: Heä thuoäc tuøy theo nôi taâm, coù nhöõng ngöôøi muoán laøm cho hôi thôû heä thuoäc tuøy theo nôi taâm, hoï noùi sinh ôû coõi Duïc, neáu taâm cuûa coõi Duïc hieän roõ tröôùc maét, thì luùc aáy thaân coõi Duïc vôùi hôi thôû vaøo ra thuoäc Tónh löï thö

nhaát - thöù hai - thöù ba tuøy theo taâm cuûa Tónh löï thöù nhaát - thöù hai - thöù ba maø chuyeån, ngay khi tam naøy maø quaùn. Sinh vaøo Tónh löï thöù nhaát, neáu taâm cuûa Tónh löï thöù nhaát hieän roõ tröôùc maét, thì luùc aáy thaân Tónh löï thöù nhaát vôùi hôi thôû vaøo ra thuoäc Tónh löï thöù nhaát, tuøy theo taâm cuûa Tónh löï thöù nhaát maø chuyeån, ngay nôi taâm naøy maø quaùn. Neáu taâm coõi Duïc hieän roõ tröôùc maét, thì luùc aáy thaân Tónh löï thöù nhaát vôùi hôi thôû ra vaøo thuoäc coõi Duïc tuøy theo taâm coõi Duïc maø chuyeån, ngay nôi taâm naøy maø quaùn. Neáu taâm cuûa Tónh löï thöù hai - thöù ba hieän roõ tröôùc maét, thì luùc aáy thaân Tónh löï thöù nhaát vôùi hôi thôû vaøo ra thuoäc Tónh löï thöù hai - thöù ba, tuøy theo taâm cuûa Tónh löï thöù hai - thöù ba maø chuyeån, ngay nôi taâm naøy maø quaùn. Sinh vaøo Tónh löï thöù hai, neáu taâm cuûa Tónh löï thöù hai hieän roõ tröôùc maét, thì luùc aáy thaân Tónh löï thöù hai vôùi hôi thôû ra vaøo thuoäc Tónh löï thöù hai vôùi hôi thôû vaøo ra thuoäc Tónh löï thöù hai, tuøy theo taâm cuûa Tónh löï thöù hai maø chuyeån, ngay taâm naøy maø quaùn. Ngay luùc aáy neáu taâm cuûa coõi Duïc vaø taâm cuûa Tónh löï thöù nhaát hieän roõ tröôùc maét, thì luùc aáy thaân Tónh löï thöù hai vôùi hôi thôû vaøo ra cuûa coõi Duïc vaø Tónh löï thöù nhaát, tuøy theo taâm cuûa coõi Duïc vaø taâm cuûa Tónh löï thöù nhaát maø chuyeån, ngay nôi taâm naøy maø quaùn. Ngay luùc aáy neáu taâm cuûa Tónh löï thöù ba hieän roõ tröôùc maét, thì luùc aáy thaân Tónh löï thöù hai vôùi hôi thôû vaøo ra thuoäc Tónh löï thöù ba, tuøy

theo taâm cuûa Tónh löï thöù ba maø chuyeån, ngay nôi taâm naøy maø quaùn. Sinh vaøo Tónh löï thöù ba, neáu taâm cuûa Tónh löï thöù ba hieän roõ tröôùc maét, thì luùc aáy thaân cuûa Tónh löï thöù ba vôùi hôi thôû vaøo ra thuoäc Tónh löï thöù ba, tuøy theo taâm cuûa tónh löï thöù ba maø chuyeån. Ngay luùc aáy neáu taâm cuûa coõi Duïc vaø taâm cuûa Tónh löï thöù nhaát - thöù hai hieän roõ tröôùc maét, thì luùc aáy thaân Tónh löï thöù ba vôùi hôi thôû vaøo ra thuoäc coõi Duïc vaø Tónh löï thöù nhaát - thöù hai, tuøy theo taâm cuûa coõi Duïc vaø taâm cuûa Tónh löï thöù nhaát - thöù hai maø chuyeån. Coù nhöõng ngöôøi muoán laøm cho hôi thôû vaøo ra heä thuoäc tuøy theo nôi taâm, hoï noùi hôi thôû vaøo ra cuûa coõi Duïc, chæ do taâm coõi Duïc maø quaùn, cho ñeán hôi thôû ra vaøo cuûa Tónh löï thöù ba chæ do taâm Tónh löï thöù ba maø quaùn. Hoûi: Neáu hôi thôû ra vaøo heä thuoäc tuøy theo nôi taâm, thì trong kinh ñaõ noùi phaûi thoâng hieåu theá naøo? “Nhö noùi: “Ñöùc Phaät baûo vôùi Tröôûng giaû: Hôi thôû ra vaøo naøy laø phaùp thuoäc veà thaân, thaân laøm caên baûn, heä thuoäc vaøo thaân, döïa vaøo thaân maø chuyeån.” Ñaùp: Bôûi vì bieåu hieän hôi thôû ra vaøo do löïc cuûa thaân maø chuyeån ñoäng, chaéc chaén khoâng taùch rôøi thaân cho neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, chöù khoâng noùi laø hôi thôû naøy heä thuoäc tuøy theo nôi thaân.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 26 465

Lôøi bình: Hôi thôû ra vaøo naøy heä thuoäc tuøy theo nôi thaân, laø phaïm vi cuûa thaân, cho neân caùch noùi tröôùc laø hôïp lyù. Hoûi: Hôi thôû vaøo ra thì gioù ñi vaøo tröôùc, hay laø ñi ra tröôùc? Ñaùp: Neân noùi laø ñi vaøo tröôùc, nghóa laø gioù töø hôi thôû naøy tröôùc heát ñi vaøo muõi,löu chuyeån ñeán yeát haàu; laïi töø yeát haàu, löu chuyeån ñeán vuøng tim; tieáùp tuïc töø vuøng tim löu chuyeån ñeán vuøng roán; laïi töø vuøng roán daàn daàn di chuyeån roäng ra, ñeán khaép caùc boä phaän cuûa cô theå. Coù ngöôøi noùi: Ñi ra tröôùc, nghóa laø trong vuøng roán coù gioù thì hôi thôû aáy leân löu chuyeån toûa khaép töø treân xuoáng döôùi, môû thoâng caùc loå chaân loâng môùi thoaùt ra ñeán beân ngoaøi. Lôøi bình : Ngöôøi aáy khoâng neân ñua ra caùch noùi nhö vaäy, bôûi vì gioù töø hôi thôû thoâng coù naêng löïc môû thoâng chaân loâng. Caàn phaûi noùi nhö vaäy: Coù nghieäp sinh ra gioù môû thoâng caùc loã chaân loâng, loã chaân loâng môû thoâng roài môùi coù gioù töø hôi thôû vaøo ra trong aáy. Hoûi: ÔÛ trong thai vaø tröùng ñeán phaàn vò naøo cuûa hôi thôû vaøo ra chuyeån ñoäng? Ñaùp: Ñeán phaàn vò coù ñuû saéc caên - saùu xöù troøn ñaày thì gioù töø hôi thôû môùi chuyeån ñoäng. Nghóa laø luùc saép sinh thì gioù töø hôi thôû ñi vaøo tröôùc, gioù töø hôi thôû ñi vaøo roài thì goïi laø ñaõ sinh; ñeán luùc saép cheát thì gioù töø hôi thôû thoaùt ra sau, khoâng coøn ñi vaøo nöõa thì goïi laø cheát.Töø ñaây coù theå quaùn saùt phaïm vi vôùi giôùi haïn cuûa söï soáng vaø caùi cheát. Coù Sö khaùc noùi: Luùc saép söûa sinh ra thì gioù töø hôi thôû thoaùt ra tröôùc, gioù töø hôi thôû thoaùt ra roài thì goïi laø ñaõ sinh ra; ñeán luùc saép cheát thì gioù töø hôi thôû ñi vaøo saâu vaø khoâng coøn thoaùt ra nöõa, ñoù goïi laø ñaõ cheát. Nhö noùi: Laøm sao khieán cho mình soáng maõi, khieán cho hôi thôû cuûa mình luoân luoân ñöôïc ñi ra? Coù nhöõng ngöôøi muoán tieán vaøo Tónh löï thöù tö thì gioù töø hôi thôû thoaùt ra sau khoâng coøn tieáp tuïc ñi vaøo, ñoù goïi laø ñaõ nhaäp ñònh;

luùc saép xuaát ñònh thì gioù töø hôi thôû ñi vaøo tröôùc, gioù töø hôi thôû ñi vaøo roài, ñoù goïi laø ñaõ nhaäp ñònh; luùc saép xuaát ñònh thì gioù töø hôi thôû ñi vaøo tröôùc, gioù töø hôi thôû ñi vaøo roài, goïi laø ñaõ xuaát ñònh. Coù Sö khaùc noùi: Coù nhöõng ngöôøi saép tieán vaøo Tónh löï thöù tö thì gioù töø hôi thôû ñi vaøo saâu vaø khoâng coøn thoaùt ra nöõa, ñoù goïi laø ñaõ nhaäp ñònh; luùc saép xuaát ñònh thì gioù töø hôi thôû thoaùt ra tröôùc, gioù töø hôi thôû thoaùt ra roài, ñoù goïi laø ñaõ xuaát ñònh. Lôøi Bình: Trong naøy caùch noùi tröôùc laø hôïp lyù. Hoûi: Hôi thôû vaøo ra naøy Trí höõu tình (Höõu tình soá) hay laø chaúng phaûi chí höõu tình Ñaùp: Chính laøTrí höõu tình. Hoûi: Hôi thôû vaøo ra naøy laø coù chaáp thoï hay khoâng chaáp thoï?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 26 466

Ñaùp: Chính laø khoâng chaáp thoï, trong thaân tuy coù gioù chaáp thoï maø hôi thôû vaøo ra thì khoâng chaáp thoï. Hoûi: Hôi thôû vaøo ra naøy laø tröôûng döôõng, laø dò thöïc hay ñaúng löu? Ñaùp: Chæ laø ñaúng löu, trong thaân khi coù dò thöïc sinh ra gioù laø gioù ñöôïc tröôõng döôõng, nhöng maø hôi thôû vaøo ra chæ laø ñaúng löu. Nhöng trong kinh noùi: “Ñöùc Phaät baûo vôùi A-nan: gioáng nhö baén muõi teân, ñuoâi cuûa töøng muõi teân noái tieáp nhau; ñieàu hoøa hôi thôû vaøo ra khieán cho khoâng hoãn loaïn, thì bieát raèng ñoù goïi laø ñoà aên thöùc uoáng thuø thaéng.” Hoûi:Vì sao Ñöùc Theá Toân noùi hôi thôû vaøo ra goïi laø ñoà aên thöùc uoáng? Ñaùp: Bôûi vì coù naêng löïc toån haïi vaø ít lôïi, nghóa laø khoâng coø ñoà aên thöùc uoáng naøo tuyeät dieäu nhaát laøm lôïi ích cho thaân, baèng coù phöông tieän ñieàu hoøa hôi thôû vaøo ra cuõng khoâng coù ñoà aên thöùc uoáng naøo teä haïi nhaát laøm toån haïi ñeán thaân, baèng khoâng coù phöông tieän hôi thôû vaøo ra vì vaäy Ñöùc Theá Toân noùi ñoù laø ñoà aên thöùc uoáng. Hoûi: Nhö baén muõi teân, ñuoâi cuûa töøng muõi teân noái tieáp nhau aáy laø nghóa gì? Ñaùp: Nhö duøng muõi teân sau baén vaøo muõi teân tröôùc muõi teân sau chaïm vaøo ñuoâi muõi teân tröôùc, chính laø nghóa noùi ñeán trong naøy. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy chæ bieåu hieän veà nghóa tröôùc sau khoâng giaùn ñoaïn, chöù khoâng noùi ñeán nghóa cuûa muõi teân sau, chaïm vaøo muõi teân tröôùc, cuõng khoâng nhaát ñònh noùi ñeán nghóa nhöng duøng muõi teân sau baén vaøo muõi teân tröôùc, nhö trong kinh noùi: “Coù mang ñeán - coù mang ñi, coù yù nieäm mang ñeán - mang ñi coù yù nieäm tu taäp mang ñeán - tu taäp mang ñi.” Trong naøy, mang ñeán coù nghóa laø hôi thôû vaøo, mang ñi coù nghóa laø hôi thôû ra.Nhö luaän Thi Thieát noùi: “Hít gioù ñöa vaøo beân trong thì goïi laø mang ñeán, daãn gioù ñöa ra beân ngoaøi thì goïi laø mang ñi.” Nhö oáng hôi thôû cuûa thôû luyeän vaøng, oáng hôi môû ra - ñoùng laïi thì gioù thuaän theo maø vaøo ra; ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy hôi thôû ra goïi laø mang ñeán hôi thôû goïi laø mang ñi. Coù Sö khaùc noùi: Hôi thôû aám goïi laø mang ñeán hôi thôû laïnh goïi laø mang ñi. Laïi coù ngöôøi noùi: Hôi thôû ñi leân goïi laø mang ñeán, hôi thôû ñi xuoáng goïi laø mang ñi. Lôøi Bình: Trong naøy, caùch noùi thöù nhaát laø hôïp lyù, töï ñoäng duyeân vôùi yù nieäm aáy goïi laø yù nieäm mang ñeán - mang ñi, töùc laø ngay nôi yù nieäm naøy vaø caùc phaùp caâu höõu töông öùng vôùi yù nieäm naøy, hoaëc laø tu trì - hoaëc laø luyeän taäp - hoaëc nhieàu ñieàu

ñaõ laøm, ñoù goïi laø yù nieäm tu taäp mang ñeán - mang ñi. Hoûi : töï taùnh cuûa Trì taát nieäm(Quaùn soå taát) naøy laø gì?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 26 467

Ñaùp: Tueä laø töï taùnh, nhöng bôûi vì trong taäp hôïp naøy thì naêng löïc coù yù nieäm taêng leân cho neân goïi ñoù laø nieäm. Nhö boán nieäm Truù vaø Truù tuùc nieäm thì baûn taùnh phaùt sinh nieäm laáy tueä laøm töï taùnh, nhöng trong taäp hôïp aáy bôûi vì naêng löïc cuûa nieäm taêng leân cho neân goïi laø nieäm. Nhö tröø ra saéc tröôûng laáy tueä laøm töï taùnh, nhöng trong taáp hôïp aáy bôûi vì naêng löïc cuûa tröôûng taêng leân cho neân goïi ñoù laø tröôûng. ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy, neáu cuøng vôùi quyeán thuoäc thì boán vaãn - naêm vaãn laø töï taùnh cuûa noù. Trì taát nieäm naøy, Giôùi thì goïi laø coõi Duïc vaø coõi Saéc chöù khoâng phaûi laø coõi voâ Saéc, Ñòa laø naêm ñòa ñoù laø coõi Duïc Tónh löï trung gian vaø cöï phaàn cuûa ba Tónh löï döùôi. Coù nhöõng ngöôøi laøm cho Ñòa cuûa ba Tónh löï caên baûn phía döôùi cuõng coù caên xaõ hoï noùi nieäm naøy noái thoâng vôùi taùm ñòa, ñoù laø naêm ñòa tröôùc vaø ba Tónh löï phí döôùi; sôû y thì döïa vaøo coõi Duïc, chöù khoâng phaûi laø coõi saéc vaø voâ saéc. Coù Sö khaùc noùi: döïa vaøo coõi Duïc vaø coõi Saéc chöù khoâng phaûi laø coõi voâ Saéc. Nhöng luùc môùi phaùc khôûi thì caàn phaûi döï vaøo coõi Duïc. Haønh töôùng thì khoâng phaûi laø haønh töôùng cuûa baäc Thaùnh. Sôû duyeân laø duyeân vôùi gioù töø hôi thôû. Nieäm truù laø gia haïnh cuûa Thaân nieäm truù, khoâng phaûi laø nieäm truù caên baûn. Neáu döïa vaøo boán nieäm truù môû roäng ra maø noùi thì thaân nieäm truù naøy duyeân vôùi saéc phaùp. Hoûi: Vì sao trong kinh noùi: “Trì töùc nieäm noái thoâng caû boán nieäm truù?” Ñaùp: Bôûi vì phaùp naøy coù naêng löïc daãn khôûi boán nieäm truù, cho neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. Hoûi: Quaùn baát tònh cuõng coù naêng löïc daãn khôûi boán nieäm truù, vì sao khoâng noùi ñeán boán nieäm truù? Ñaùp: Cuõng coù kinh noùi phaùp quaùn baát tònh naøy noái thoâng caû boán nieäm truù. Nhö noùi: “ Neáu quaùn nhöõng söï vieäc nhö xanh öù - maùu muû röûa naùt - gioøi boø aên thòt..., thì goïi laø thaân nieäm truù.” Laïi noùi: “Neáu quaùn trong thaân naøy coù caûm thoï coù theå daãn phaùt caùi tham thanh tònh cuõng laøm cho döøng laïi, thì goïi laû Thò nieäm truù.” Laïi noùi: “Neáu quaùn khoâng coù yù gaây toån haïi maø thöông xoùt taát caû khaép caùc xöù sôû, thì goïi laø Taâm nieäm truù.” Laïi noùi: “Neáu quaùn ñoaïn tröø tham - saân - si, lìa nhieãm tröôùc, daáy khôûi saùng suoát ñaït ñeán moïi noãi khoå khoâng coøn, thì goïi laø Phaùp nieäm truù.” Hoûi: Tuy neân kinh naøy noùi phaùp quaùn baát tònh noái thoâng caû boán nieäm truù, nhöng voâ löôïng kinh khaùc noùi Trì töùc nieäm noãi thoâng caû boán nieäm truù, chöù khoâng phaûi laø quaùn baát tònh thì coù yù gì? Ñaùp: Bôûi vì Trì töùc nieäm maø phieàn naõo hieän haønh, vaãn coù theå döïa vaøo hôi thôû ñeå ñieàu phuïc caùc phieàn naõo vaø daãn phaùt boán nieäm truù; nhö ngöôøi sôï giaëc cöôùp thì nhanh choùng chaïy veà nôi thaønh trì aån naáp, ñoù

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 26 468

laø töôùng cuûa Ñaïi chuûng ñaõ ñöôïc quyeát ñònh. Neáu quaùn baát tònh khoâng phaûi laø nôi luyeän taäp thaønh thuïc, taùnh chaúng vöõng chaéc, coù luùc laïc maát

yù nieäm maø phieàn naõo hieän haønh thì khoâng coù theå döïa vaøo ñoù ñeå nhanh choáng ñieàu phuïc phieàn naõo vaø daãn phaùt boán nieäm truù. Noùi khoâng phaûi laø nôi choán, nghóa laø bôûi vì caùc töôùng taïo saéc chaúng nhaát ñònh.Vì vaäy nhieàu kinh noùi Trì töùc nieäm noái thoâng caû boán nieäm truù chöù khoâng phaûi laø quaùn baát tònh. Laïi nöõa, bôûi vì Trì töùc nieäm laø phaùp taêng theâm, töôûng laø caên baûn cuûa quaùn khoâng, do ñoù ngay laäp töùc coù theå daãn phaùt boán nieäm truù, vì vaäy chæ noùi veà Trì töùc nieäm. Neáu quaùn baát tònh taêng theâm töôûng veà höõu tình, nhö noùi xöông naøy laø nam hay nöõ, seõ chöôùng ngaïi ñeán quaùn khoâng, khoâng coù theå nhanh choùng daãn phaùt boán nieäm truù, vì vaäy khoâng noùi ñeán. Laïi nöõa, bôûi vì sôû duyeân cuûa Trì töùc nieäm raát gaàn guõi, khoâng coù caùc loaïi töôùng, khoâng theo thöù töï nhaát ñònh, khoâng döïa vaøo höõu tónh, tuøy yù vaän duïng maø chuyeån, töø ñoù nhanh choùng coù naêng löïc daãn phaùt boán nieäm truù, cho neân chæ noùi ñeán noù. Neáu nhö quaùn baát tònh thì cuøng vôùi phaùp naøy traùi ngöôïc nhau, cho neân khoâng noùi ñeán. Laïi nöõa, bôûi vì Trì töùc nieäm chæ rieâng noäi ñaïo phaùt khôûi chöù khoâng cuøng vôùi ngoaïi ñaïo, vì vaäy ngay laäp töùc coù theå daãn phaùt boán nieäm truù, cho neân chæ noùi veà phaùp aáy. Neáu nhö quaùn baát tònh thì ngoaïi ñaïo cuõng phaùt khôûi, khoâng coù theå nhanh choùng daãn phaùt boán nieäm truù, vì vaäy khoâng noùi ñeán. Phaùp Trì taát nieäm naøy, veà trí thì cuøng neân trí theá tuïc; Tam-ma-ñòa thì chaúng phaûi laø Tam-ma-ñòa; cuøng caên laø cuøng neân caên xaû; thôøi gian töông öng laø noái thoâng caû ba ñôøi; duyeân vôùi thôøi gian thì quaù khöù duyeân vôùi quaù khöù,hieän taïi duyeân vôùi hieän taïi - vò lai, neáu phaùp sinh thì duyeân vôùi vò lai, neáu phaùp khoâng sinh thì duyeân vôùi ba ñôøi. Thieän - baát thieän vaø voâ kyù, thì chæ coù thieän; duyeân vôùi thieän - baát thieän vaø voâ kyù, thì chæ duyeân vôùi voâ kyù. Heä thuoäc vaø khoâng heä thuoäc, thì heä thuoäc coõi Duïc vaø coõi Saéc; duyeân vôùi heä thuoäc vaø khoâng heä thuoäc, thì chuyeån vôùi heä thuoäc coõi Duïc vaø coõi Saéc. Hoïc - voâ hoïc vaø phi hoïc phi voâ hoïc, thì chæ coù phi hoïc phi voâ hoïc; duyeân vôùi hoïc - vi hoïc vaø phi hoïc phi voâ hoïc, thì chæ duyeân vôùi phi hoïc phi voâ hoïc. Do kieán maø ñoaïn - do tu maø ñoaïn vaø khoâng ñoaïn, thì chæ rieâng do tu maø ñoaïn; duyeân vôùi ñ kieán maø ñoaïn - do tu maø ñoaïn vaø khoâng ñoaïn, thì chæ duyeân vôùi do tu maø ñoaïn. Duyeân vôùi danh vaø duyeân vôùi nghóa, thì chæ duyeân vôùi nghóa. Duyeân vôùi töï töông tuïc - tha töông tuïc vaø phi töông tuïc, thì chæ duyeân vôùi töï töông tuïc. Laïi nöõa, phaùp Trì töùc nieäm naøy caên cöù vaøo saùu nhaân cho neân caàn phaûi bieát veà töôùng cuûa noù: 1. Soå.

2. Tuøy. 3. Chæ. 4. Quaùn. 5. Chuyeån. 6. Tònh. Soå coù naêm loaïi: 1. Maõn soå. 2. Giaûm soå. 3. Taêng soå. 4. Loaïn soå. 5. Tònh soå. Maõn soå coù nghóa laø töø neân ñeám ñeán möôøi. Giaûm soå coù nghóa laø töø hai baäc ñeám thaønh neân baäc. Taêng cöûa soå coù nghóa laø töø neân baäc ñeám thaønh hai baäc. Loaïn soå coù nghóa laø ñeám vöïôt qua möôøi. Coù sö khaùc noùi: Ñoái vôùi nhaäp noùi laø xuaát - ñoái vôùi xuaát noùi laø nhaäp, ñoù goïi laø loaïn soå. Laïi coù ngöôøi noùi: Ñeám khoâng coù thöù töï cho neân goïi laø loaïn soå. Tònh soå laø ñoái vôùi naêm hôi thôû

vaøo ñeám thaønh naêm hôi thôû vaøo, ñoái vôùi naêm hôi thôû ra ñeám thaønh naêm hôi thôû ra. Hoûi: Hôi thôû vaøo laø ñeám tröôùc, hay hôi thôû ra ñöôïc ñeám tröôùc? Ñaùp: Tröôùc ñeám hôi thôû vaøo, sau ñeám hôi thoû ra, bôûi vì luùc sinh thì hôi thôû ñi vaøo vaø luùc cheát thì hôi thôû ñi ra. Vaû laïi, quaùn nhö vaäy thì thaân taâm ñöôïc an oån bôûi vì khoâng phaûi laø ñieân ñaûo. Laïi nöõa, quaùn nhö vaäy thì bieåu hieän ñoái vôùi söï soáng vaø caùi cheát, tröôùc vaøo - sau ra chöù khoâng phaûi laø ñieân ñaûo. Tuøy laø buoäc taâm theo hôi thôû tuøy beân ngoaøi vaøo beân trong, nghóa laø töø loã muõi löu chuyeån ñeán Yeát haàu, tieáp tuïc töø Yeát haàu löu chuyeån ñeán vuøng tim, tieáp tuïc töø vuøng tim löu chuyeån ñeán vuøng roán, nhö vaäy laàn löôït chuyeån tieáp cho ñeán ngoùn chaân maø taâm ñeàu ñi theo; taâm tieáp tuïc theo hôi thôû töø beân trong ra beân ngoaøi, nöûa haït meø - neân haït meø, nöûa haït thoùc - neân haït thoùc, nöûa loùng tay - neân loùng tay, nöûa ngoùn tay - neân ngoùn tay, nöûa gang tay - neân gang tay, nöûa khuûy tay - neân khuûy tay, nöûa taàm tay - neân taàm tay, cho ñeán noùi roäng ra, tuøy theo theá löïc cuûa caên, hôi thôû ñi gaàn hay xa thì taâm ñeàu ñi theo. Chæ coù nghóa laø quaùn saùt gioù laø hôi thôû, ban ñaàu ôû loã muõi, tieáp theo ôû Yeát haàu, tieáp theo ôû vuøng tim, tieáp theo ôû vuøng roán laàn löôït chuyeån tieáp cho ñeán cuoái cuøng ôû ngoùn chaân, tuøy theo hôi thôû döøng laïi thì taâm ôû ñoù maø quaùn saùt. Coù ngöôøi noùi: Chæ nghóa laø truù taâm quaùn saùt hôi thôû, truù khaép nôi trong thaân nhö sôïi chæ trong haït chaâu. Quaùn coù nghóa laø gioù töø hôi thôû naøy neáu ñeán loã muõi thì coù theå quaùn saùt kyõ caøng, neáu ñeán Yeát haàu thì cuõng quaùn

saùt kyõ caøng, nhö vaäy laàn löôït chuyeån tieáp cho ñeán ngoùn chaân cuõng quaùn saùt kyõ caøng. Quaùn saùt gioù töø hôi thôû roài, laïi laáy leân yù nieäm naøy: Trong taäp gioù naøy coù boán Ñaïi chuûng, boán Ñaïi chuûng naøy sinh ra caùc taïo saéc, nhöõng taïo saéc naøy laø nôi nöông töïa cuûa taâm vaø taâm sôû. Nhö vaäy, haønh giaû quaùn saùt hôi thôû laøm tröôùc tieân roài laàn löôït chuyeån tieáp khaép nôi coù theå quaùn saùt ñoái vôùi naêm Thuû uaån. Chuyeån laø vaän chuyeån hôi thôû vaøo ra naøy maø quaùn saùt phaán khôûi Thaân nieäm truù, laàn löôït chuyeån tieáp cho ñeán phaùt khôûi Phaùp nieäm truù. Tònh laø baét ñaàu töø Noaõn cho ñeán voâ hoïc. Coù ngöôøi noùi: Boán loaïi Thuaän quyeát traïch phaàn cuõng laø do chuyeån thaâu nhieáp, Tònh coù nghóa laø baét ñaàu töø Khoå phaùp trí nhaãn cho ñeán voâ hoïc. Coù ngöôøi noùi: Töø phaàn vò boán nieäm truù cho ñeán Ñònh Kim Cang Duï ñeàu laø do chuyeån thaâu nhieáp, bôûi vì coù phieàn naõo cho neân chöa goïi laø Tònh, Taän trí phaùt khôûi veà sau môùi goïi laø Tònh. Laïi nöõa, trong naøy Soå thöïc hieän hai söï vieäc: 1. Coù theå ñeám hôi thôû vaøo ra. 2. Coù theå rôøi boû tham ñaém. Döïa vaøo taàm thì Tuøy thöïc hieän hai söï vieäc : 1. Coù theå thuaän theo hôi thôû ra vaøo. 2. Coù theå rôøi boû xuaát ly. Döïa vaøo taàm thì Chæ thöïc hieän hai söï vieäc: 1. Coù theå döøng laïi ôû hôi thôû. 2. Coù theå Truù vaøo Ñaúng trì. Quaùn thöïc hieän hai vieäc: 1. Coù theå quaùn saùt hôi thôû vaøo ra. 2. Coù theå tieáp nhaän töôùng cuûa taâm - taâm sôû phaùp khoâng coù gì soùt laïi. Chuyeån thöïc hieän hai söï vieäc: 1. Coù theå chuyeån sang quaùn saùt hôi thôû. 2. Coù theå tieán vaøo quaùn saùt Ñeá.

Coù ngöôøi noùi:Chuyeån thöïc hieän hai söï vieäc: 1. Coù theå rôøi boû taùnh dò sinh. 2. Coù theå ñaït ñöôïc taùnh Thaùnh. Coù ngöôøi noùi:Chuyeån thöïc hieän hai söï vieäc: 1. Coù theå rôøi boû phieàn naõo. 2. Coù theå laøm saïch trí kieán. Tònh thöïc hieän hai söï vieäc: 1. Coù theå quaùn saùt thaùnh Ñeá. 2. Coù theå tieán vaøo Thaùnh ñaïo.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 26 471

Coù ngöôøi noùi: Tònh thöïc hieän hai söï vieäc: 1. Coù theå chöùng ñöôïc caûnh giôùi Nieát - baøn Höõu dö y. 2. Coù theå chöùng tôû caûnh giôùi Nieát - baøn Voâ dö y. Coù Sö khaùc noùi: Tònh thöïc hieän hai söï vieäc: 1. Coù theå chöùng ñöôïc Hieän phaùp laïc truù. 2. Coù theå chöùng ñöôïc hai caûnh giôùi Nieát . baøn. Hoûi: Saùu töùc nieäm naøy, maáy laø phaåm Xa-ma-tha, maáy laø phaåm Tyø-baùt-xaù-na? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Ba loaïi tröôùc laø phaåm Xa-ma-tha, ba loaïi sau laø phaåm Tyø-baùt-xaù-na. Laïi coù ngöôøi noùi: Ba loaïi tröôùc laø Tyø-baùt-xaù-na, ba loaïi sau laø phaåm Xa-ma-tha. Noùi nhö vaäy thì phaùp naøy khoâng quyeát ñònh, hoaëc coù luùc baát caû ñeàu laø phaåm Xa-ma-tha, hoaëc coù luùc taát caû ñeàu laø phaåm Tyø-baùt-xaù-na. Nhö Ñöùc Baït-giaø-phaïm ôû trong kinh, vì giaùo hoùa chuùng sinh maø noùi keä raèng: “Kheùo tu taäp Töùc nieäm ñaày ñuû, daàn daàn hoïc theo lôøi Phaät daïy, coù naêng löïc soi saùng theá gian, nhö maët trôøi ra khoûi maây daøy.” Hoûi: Trong tuïng naøy noùi Töùc nieäm ñaày ñuû, thì ai goïi laø ñaày ñuû, ai khoâng ñaày ñuû? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Phaät goïi laø ñaày ñuû, Ñoäc giaùc vaø Thanh vaên ñeàu goïi laø khoâng ñaày ñuû. Coù Sö khaùc noùi: Phaät vaø Ñoäc giaùc ñeàu goïi laø ñaày ñuû, Thanh vaên thì khoâng ñaày ñuû. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Trong Thanh vaên Thöøa thì ngöôøi ñeán bôø giaùc ngoä cuõng goïi laø ñaày ñuû, nhöõng Thanh vaên coøn laïi thì goïi laø khoâng ñaày ñuû. Laïi coù ngöôøi noùi: Baäc voâ hoïc cuûa ba Thöøa ñeàu goïi laø ñaày ñuû, baäc Höõu hoïc thì goïi laø khoâng ñaày ñuû. Hoaëc laïi coù ngöôøi noùi: Thaùnh giaû goïi laø ñaày ñuû, dò sinh thì khoâng ñaày ñuû. Noùi nhö vaäy thì nhöõng ngöôøi coù ñuû saùu nhaân ñaõ noùi ôû treân thì goïi laø ñaày ñuû, neáu khoâng coù ñuû thì goïi laø khoâng ñaày ñuû. Nhö trong kinh noùi: “Ñöùc Phaät baûo vôùi Tyø kheo: Ta muoán ngoài yeân laëng hai thaùng, caùc oâng khoâng caàn phaûi tham vaán, chæ tröø ra luùc ñem thöùc aên ñeán vaø queùt doïn raùc röôûi ñaát ñai. Ngay sau ñoù Ñöùc Theá Toân nhaäp thaát ngoài yeân laëng.” Hoûi: Taïi sao Ñöùc Theá Toân ngoài yeân laëng raát laâu? Ñaùp: Haèng haø sa chö Phaät töø quaù khöù ñeán nay vôùi Phaùp voán nhö vaäy, ñeàu thuaän theo ngoài yeân laëng nhö vaäy. Toân giaû Theá Höõu ñöa ra noùi nhö vaäy: “Bôûi vì Ñöùc Theá Toân muoán noùi phaùp bí maät cho chö Thieân.” Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì ñoaïn tröø taâm lyù trì hoaõn vaø phoùng tuùng cuûa Tyø kheo. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì quaùn saùt caên beänh cuûa Tyø kheo. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán noùi phaùp vi dieäu cho höõu tình ôû theá giôùi khaùc. Coù ngöôøi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 26 472

noùi: Bôûi vì ñoác thuùc caùc Tyø kheo ñang giaûm suùt haïnh ñaàu ñaø. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì thöông xoùt caùc höõu tình ñöôïc giaùo hoùa ôû ñôøi vò lai, nghóa laø höõu tình ñöôïc giaùo hoùa ôû ñoøi vò lai nghe söï vieäc naøy roài daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Ñöùc Nhö lai haõy coøn coù yù ngoài yeân laëng traûi qua nhieàu thôøi gian, haïng chuùng ta leõ naøo coù theå khoâng ngoài yeân laëng ö? Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì ngaên chaën söï baøi baùng cuûa ngoaïi ñaïo, nghóa laø caùc ngoaïi ñaïo huûy baùng Ñöùc Phaät raèng: Kieàu - ñaùp - ma naøy thích nôi oàn aøo naùo nhieät, öa baøn taùn nhieàu lôøi, rôøi boû nieàm vui vaéng laëng cuûa cuoäc soáng thanh nhaøn. Vì ngaên chaën caùc loaïi baøi baùng nhö vaäy, cho neân Ñöùc Phaät ngoài yeân laëng traûi qua nhieàu thôøi gian. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì duy trì vaø baûo veä caây coâng ñöùc phaùp phaàn Boà - ñeà, nhö troàng caây roài thì caàn phaûi tieáp tuïc chaêm soùc vun boài; caây Boà - ñeà phaàn cuõng laïi nhö vaäy, tuy ñaõ vieân maõn nhöng cuõng phaûi traûi qua thôøi gian daøi ngoài yeân laëng ñeå duy trì vaø baûo veä. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì tieáp nhaän nieàm an laïc cuûa Phaùp vi dieäu. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì quan saùt veà phaùp vi dieäu maø chö Phaät ñaõ chöùng ñaéc. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì duy trì vaø baûo veä khoå haïnh khoù thöïc haønh maø thaân ñaõ chòu ñöïng. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán hieän baøy tuy chöùng ñöôïc voâ thöôïng Boà - ñeà ñaõ laâu, maø raát kính troïng gioáng nhö hoâm nay vöøa môùi chöùng ñöôïc. Ñaïi ñöùc noùi raèng: “Do hai nhaân duyeân maø Ñöùc Nhö Lai ngoài yeân laëng traûi qua hai thaùng: 1. Töï tieáp nhaän nieàm an laïc cuûa phaùp vó ñaïi. 2. Bôûi vì thöông xoùt cho caùc höõu tình.” Hieáp Toân giaû noùi: “Bôûi vì laøm cho ngöôøi khaùc ñoái vôùi chaùnh phaùp sinh loøng khao khaùt vaø ngöôõng moä” Nhö kinh aáy noùi: “Qua hai thaùng roài, luùc baáy giôø Ñöùc Theá Toân töø choã ngoài yeân laëng maø ñöùng daäy ñi ra ngoaøi, ñeán nôi tröôùc ñaây traûi choå ngoài maø ngoài, hieän baøy töôùng nhö vaäy khieán cho caùc Tyø kheo ñeàu ñi ñeán nôi Ñöùc Phaät.” Hoûi: Luùc baáy giôø Ñöùc Theá Toân hieän baøy nhöõng töôùng gì? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Laøm cho maët ñaát hôi rung chuyeån. Coù Sö khaùc noùi: Phaùt ra aùnh saùng choùi loøa. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Phaùt ra aâm thanh coõi Phaïm. Laïi coù ngöôøi noùi: “Hoùa laøm Tyø kheo vaây troøn xung quanh tröôùc sau thaêm hoûi vaø cung kính haàu haï; luùc aáy caùc Tyø kheo thaáy roài, bieát Ñöùc Phaät töø choã ngoài yeân laëng maø ñöùng leân, trong taâm heát suùc hoã theïn nghó raèng: Chuùng ta vì sao khoâng sôùm ñeán thaêm hoûi Ñöùc Phaät? Ngay laäp töùc noùi cho nhau bieát vaø cuøng nhau ñi ñeán nôi Ñöùc Phaät ñeán roài ñaàu laïy saùt hai chaân cuûa Ñöùc Theá Toân, thaêm hoûi xong ñöùng daäy luøi laïi ngoài veà neân beân. Ñöùc Theá Toân baûo raèng: Neáu coù ngoaïi ñaïo ñeán hoûi

caùc oâng: Ñaïi Sö cuûa caùc oâng ngoài yeân laëng hai thaùng nhaäp ñònh nhö theá naøo? Luùc aáy caùc oâng neân traû lôøi hoï raèng: Nhaäp Trì töùc nieäm.” Hoûi: Caùc haïng ngoaïi ñaïo haõy coøn khoâng bieát coù teân goïi Trì töùc nieäm, huoáng hoà bieát ñöôïc töï taùnh cuûa phaùp aáy, vì sao Ñöùc Theá Toân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy? Ñaùp: Bôûi vì muoán daãn daét thaâu nhieáp caùc haïng ngoaïi ñaïo vaø höõu tình ñöôïc giaùo hoùa tieán vaøo Phaät Phaùp. Nghóa laø coù ngoaïi ñaïo vaø höõu

tình ñöôïc giaùo hoùa tin töôûng phaùp aáy, nghe Ñöùc Theá Toân ngoài im laëng hai thaùng nhaäp Trì töùc nieäm, hoï sinh taâm hy höõu maø ñi ñeán nôi Ñöùc Phaät, Ñöùc Phaät noùi phaùp cho hoï khieán hoï tin töôûng vaâng lôøi thöïc haønh. Laïi nöõa, bôûi vì muoán baûo veä cho Tyø kheo môùi tu hoïc khieán hoï khoâng rôøi boû ñoái vôùi Phaät Phaùp.Nghóa laø coù Tyø kheo môùi böôùc vaøo Phaät phaùp, hoïc Phaùp Trì töùc nieäm maø taâm khoâng kính troïng, muoán quay veà vôùi ngoaïi ñaïo, laïi tìm caàu nhöõng phaùp khaùc. Nhôø vaøo lôøi naøy cuûa Ñöùc Phaät, caùc haïng ngoaïi ñaïo ñi ñeán nôi Ñöùc Phaät maø cung kính tieáp nhaän giaùo phaùp, thì taâm cuûa caùc Tyø kheo naøy vaãn khoâng sui suït. Hoûi: Luùc Ñöùc Phaät ngoài yeân laëng tieán vaøo khaép taát caû Tónh löï - Giaûi thoaùt - Ñaúng trì - Ñaúng chí, vì sao chæ noùi laø nhaäp trì töùc nieäm? Ñaùp: Tuy tieán vaøo taát caûTónh löï - Giaûi thoaùt - Ñaúng trì - Ñaúng chí, maø Trì töùc nieäm laø phaùp ñöùng ñaàu cuûa caùc phaùp aáy,cho neân chæ noùi ñeán Trì töùc nieäm. Laïi nöõa, Tónh löï - Giaûi thoaùt - Ñaúng trì - Ñaúng chí ñeàu laø caùc quyeán thuoäc tröôùc - sau cuûa Trì töùc nieäm, cho neân Ñöùc Theá Toân chæ noùi ñeán Trì töùc nieäm. Nhö kinh aáy noùi: “Ñöùc Phaät baûo vôùi Tyø kheo: Ta ñaõ nghó ñeán hôi thôû vaøo ra vaø bieát roõ raøng ta ñaõ nghó ñeán hôi thôû vaøo ra, Ta ñaõ nghó ñeán hôi thôû vaøo ra ngaén vaø bieát roõ raøng Ta ñaõ nghó ñeán hôi thôû vaøo ra ngaén, Ta ñaõ nghó ñeán hôi thôû vaøo ra daøi vaø bieát roõ raøng Ta ñaõ nghó ñeán hôi thôû vaøo ra daøi, Ta ñaõ caûm giaùc hôi thôû vaøo ra khaép nôi thaân theå vaø bieát roõ raøng Ta ñaõ caûm giaùc hôi thôû vaøo ra khaép nôi thaân theå, Ta ñaõ döøng laïi hôi thôû vaøo ra löu ñoäng trong thaân vaø bieát roõ raøng ta ñaõ döøng laïi hôi thôû vaøo ra lö ñoäng trong thaân.” Hoûi: Hôi thôû vaøo ra, laø tröôùc daøi - sau ngaén, hay laø tröôùc ngaén-sau daøi? Ñaùp: Tröôùc ngaén - sau daøi. Laøm sao bieát ñöôïc nhö vaäy? Bôûi vì nhö luaän Thi Thieát noùi: “Luùc Boà-taùt môùi nhaäp ñònh thì hôi thôû gaáp gaùp, nhaäp ñònh laâu roài thì hôi thôû ñaõ an truù. Nhö ngöôøi gaéng naëng ñi qua nôi khoù khaên nguy hieåm thì hôi thôû cuûa hoï gaáp gaùp - doàn daäp, sau ñeán quaõng ñöôøng baèng phaúng thì hôi thôû lieàn trôû laïi bình thöôøng. Vì vaäy, hôi thôû

vaøo ra tröôùc ngaén - sau daøi.” Hoûi: Quaùn saùt gioù cuûa hôi thôû naøy töø muõi maø ñi vaøo, laïi töø muõi ñi ra, vì sao laïi noùi: “Ta caûm giaùc hôi thôû vaøo ra khaép nôi thaân theå”? Ñaùp: Töùc nieäm chöa thaønh thì quaùn saùt hôi thôû vaøo ra töø muõi maø vaøo ra. Töùc nieäm thaønh töïu roài thì quaùn saùt loã chaân loâng treân thaân gioáng nhö cuoáng ngoù sen, gioù cuûa hôi thôû vaøo ra khaép nôi ôû trong aáy. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao khoâng phaûi laø xuaát ñònh? Ñaùp: Bôûi vì gia haïnh YÙ Laïc ñeàu chöa chaám döùt. Nhö luùc Boà - taùt tuy thöïc hieän phaùp quaùn naøy maø khoâng xuaát ñònh, cuõng bôûi vì gia haïnh YÙ laïc chöa chöa chaám döùt, cho neân khoâng coù gì sai traùi. Toân giaû Theá Höõu noùi nhö vaäy: “Nhö quaùn taát caû Ñaïi chuûng taïo saéc maø hôïp thaønh thaân maïng, ñeàu laø voâ thöôøng - Khoå - Khoâng - Voâ ngaõ, nhö beänh hoaïn - nhö ung nhoït - nhö teân nhoïn, ñaày raãy baát tònh maø khoâng rôøi boû.” Duyeân vaøo caûm giaùc veà gioù cuûa hôi thôû thì khoâng goïi laø xuaát ñònh, ñieàu naøy cuõng thuaän theo nhö vaäy. Döøng laïi hôi

thôû vaøo ra löu ñoäng trong thaân, nghóa laø laøm cho gioù cuûa hôi thôû daàn daàn vi teá cho ñeán khoâng sinh ra. Neân bieát trong naøy noùi nghó ñeán hôi thôû vaøo ra aáy laø chung, nghó ñeán hôi thôûi vaøo ra ngaén - daøi... laø rieâng. Laïi nöõa, nghó ñeán hôi thôû vaøo ra aáy laø Trì töùc nieäm cuûacoõi Duïc, nghó ñeán hôi thôû vaøo ra ngaén aáy laø Tónh löï thöù nhaát, nghó ñeán hôi thôû vaøo ra daøi aáy laø Tónh löï thöù hai, caûm giaùc hôi thôû vaøo ra khaép nôi thaân theå aáy laø Tónh löï thöù ba, döøng laïi hôi thôû vaøo ra löu ñoäng trong thaân aáy laø Tónh löï thöù tö. Laïi kinh aáy noùi: "Ta ñaõ caûm giaùc coù Hyû trong hôi thôû vaøo ra vaø bieát roõ raøng Ta ñaõ coù caûm giaùc coù Hyû trong hôi thôû vaøo ra, ta ñaõ caûm giaùc coù laïc trong hôi thôû vaøo ra vaø bieát roõ raøng Ta ñaõ caûm giaùc coù Laïc trong hôi thôû vaøo ra, Ta ñaõ caûm giaùc coù taâm haønh trong hôi thôû vaø bieát roõ raøng Ta ñaõ caûm giaùc coù taâm haønh trong hôi thôû vaøo ra, Ta ñaõ döøng laïi taâm haønh trong hôi thôû vaøo ra vaø bieát roõ raøng Ta ñaõ döøng laïi taâm haønh trong hôi thôû vaøo ra." Neân bieát raèng trong naøy, caûm giaùc coù Hyû aáy laø quaùn veà Hyû trong ñaïi vò Tónh löï thöù nhaát - thöù hai, caûm giaùc coù laïc aáy laø quaùn veà Laïc trong ñòa vò Tónh löï thöù ba, caûm giaùc coù taâm haønh aáy laø quaùn veà Töôûng vaø Tö, döøng laïi taâm haønh thì coù nghóa laø laøm cho taâm haønh aáy daàn daàn vi teá cho ñeán khoâng sinh ra nöõa. Laïi kinh aáy noùi: "Ta ñaõ nhaän bieát taâm trong hôi thôû vaøo ra vaø bieát roõ raøng ta ñaõ nhaän bieát taâm trong hôi thôû vaøo ra, Ta ñaõ laøm cho taâm hoan Hyû trong hôi thôû vaøo ra vaø bieát roõ raøng Ta ñaõ laøm cho taâm hoan hyû trong hôi thôû vaøo ra, Ta ñaõ laøm cho taâm thaâu nhieáp giöõ gìn trong hôi thôû

vaøo ra vaø bieát roõ raøng Ta ñaõ laøm cho taâm thaâu nhieáp giöõ gìn trong hôi thôû vaøo ra, Ta ñaõ laøm cho taâm giaûi thoaùt trong hôi thôû vaøo ra vaø bieát roõ raøng Ta ñaõ laøm cho taâm giaûi thoaùt trong hôi thôû vaøo ra." Neân bieát raèng trong naøy, nhaän bieát taâm coù nghóa laø quaùn veà theå cuûa Thöùc; laøm cho taâm hoan hyû..., laø tuy Ñöùc Phaät khoâng tieáp tuïc laøm cho taâm hoan hyû - thaâu nhieáp giöõ gìn - giaûi thoaùt, nhöng luùc Boà - taùt coù söï vieäc nhö vaäy cho neân tieáp tuïc quaùn trôû laïi. Laïi kinh aáy noùi: "Ta ñaõ tuøy theo quaùn Voâ thöôøng - ñoaïn - lìa - dieät trong hôi thôû vaøo ra vaø bieát roõ raøng Ta ñaõ tuøy theo quaùn Voâ thöôøng - ñoaïn lìa - dieät trong hôi thôû vaøo ra." Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: "Tuøy theo quaùn voâ thöôøng, nghóa laø quaùn Voâ thöôøng trong gioù cuûa hôi thôû. Tuøy theo quaùn Ñoaïn laø quaùn veà taùm kieát ñoaïn tröø. Tuøy theo quaùn Lìa laø quaùn veà kieát AÙi ñoaïn tröø. Tuøy theo quaùn Dieät laø quaùn veà phaùp kieát ñoaïn tröø." Coù ngöôøi noùi: Tuøy theo quaùn Voâ thöôøng laø quaùn veà boán Ñaïi chuûng laø Voâ thöôøng, tuøy theo quaùn Ñoaïn laø quaùn veà kieát voâ minh ñoaïn tröø, tuøy theo quaùn Lìa laø quaùn veà kieát AÙi ñoaïn tröø, tuøy theo quaùn Dieät laø quaùn veà nhöõng Kieát khaùc ñoaïn tröø. Coù ngöôøi noùi: Tuøy theo quaùn Voâ thöôøng laø quaùn veà saéc voâ thöôøng, tuøy theo quaùn Ñoaïn laø quaùn veà Kieát quaù khöù ñoaïn tröø, tuøy theo quaùn Lìa laø quaùn veà Kieát hieän taïi ñoaïn tröø, tuøy theo quaùn Dieät laø quaùn veà kieát vò lai

ñoaïn tröø. Coù ngöôøi noùi: Tuøy theo quaùn Voâ thöôøng laø quaùn veà Ñaïi chuûng taïo saéc… ñeàu laø Voâ thöôøng, tuøy theo quaùn Ñaoïn laø quaùn veà khoå thoï ñoaïn tröø, tuøy theo quaùn Lìa laø quaùn veà Laïc thoï ñoaïn tröø, tuøy theo quaùn Dieät laø quaùn veà baát khoå baát laïc thoï ñoaïn tröø. Ñaïi ñöùc noùi raèng: "Tuøy theo quaùn Voâ thöôøng laø quaùn veà naêm Thuû uaån Voâ thöôøng, tuøy theo quaùn Ñoaïn laø quaùn veà naêm Thuû uaån khoâng - Voâ ngaõ, tuøy theo quaùn Lìa laø quaùn veà naêm Thuû uaån laø khoå, tuøy theo quaùn Dieä laø quaùn veà naêm Thuû uaån khoâng chuyeån bieán - tòch dieät." Laïi kinh aáy noùi: "Nay Ta nhaäp ñònh naøy haõy coøn laø thoâ thieån, Ta caàn phaûi tieáp tuïc nhaäp ñònh vi teá saâu xa khaùc." Hoûi: Trong naøy thì ñònh naøo laø ñònh vi teá saâu xa? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi laø Tónh löï thöù tö, coù ngöôøi noùi laø Voâ saéc, coù ngöôøi noùi laø Dieät ñònh. Laïi kinh aáy noùi: "Luùc aáy coù ba vò trôøi ñoan nghieâm raát xinh ñeïp, vaøo luùc cuoái ñeâm ñi ñeán nôi Ta. Vò trôøi thöù nhaát noùi maïng soáng ngöôøi naøy ñaõ cheát; vò trôøi thöù hai noùi maïng soáng ngöôøi naøy ñang cheát; vò trôøi thöù ba noùi maïng soáng ngöôøi naøy khoâng phaûi laø ñaõ cheát cuõng khoâng phaûi laø ñang cheát, nhöng maø truù trong ñònh thuø thaéng vaén laëng nhö vaäy."

Hoûi: Hoï laø trôøi coõi naøo, sao ñöa ra caùch noùi laï luøng ñeán theá? Ñaùp: Bôûi vì laø trôøi coõi Duïc cho neân caên taùnh vaø phaåm loaïi sai khaùc. Nghóa laø ngöôøi caên taùnh chaäm chaïp thì daáy leân yù nghóa nhö vaäy: Ñaïi Sa - moân naøy khoâng coù hôi thôû ra vaøo, thaân khoâng lay ñoäng, khoâng coù suy nghó laøm vieäc, chaéc chaén laø maïng soáng ñaõ ñi qua. Neáu ngöôøi caên taùnh bình thöôøng thì daáy leân yù nghóa nhö vaäy: Ñaïi Sa - moân naøy haõy coøn coù hôi aám, thaân khoâng hö hoaïi ñaõ naùt, tuy khoâng phaûi laø ñaõ cheát, nhöng maïng soáng roài seõ ñi qua. Neáu ngöôøi caên taùnh nhanh nhaïy thì ñaõ töøng thaáy chö Phaät vaø ñeä töû baäc Thaùnh nhaäp ñònh nhö vaäy, thaân taâm khoâng lay ñoäng, thôøi gian sau thì xuaát ñònh trôû laïi bình thöøông, cho neân noùi lôøi nhö vaäy: Maïng soáng ngöôøi naøy khoâng phaûi laø ñaõ cheát… Laïi kinh aáy noùi: "Ñöùc Phaät baûo vôùi Tyø kheo: Neáu coù ngöôøi hoûi raèng theá naøo Thaùnh truù, theá naøo laø Thieân truù, theá naøo laø Phaïm truù, theá naøo Phaät truù, theá naøo laø Hoïc truù, theá naøo laø Voâ hoïc truù? Thì caàn phaûi thaúng thaén traû lôøi raèng: Ñoù laø Trì töùc nieäm." Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Trì töùc nieäm naøy coù theå khieán cho ngöôøi Höõu hoïc chöùng ñöôïc ñieàu chöa chöùng, coù theå khieán cho ngöôøi Voâ hoïc ñaït ñöôïc Hieán phaùp laïc truù. Trì töùc nieäm naøy khoâng xen taïp phieàn naõo cho neân goïi laø Thaùnh truù; töï taùnh saùng ngôøi thanh tònh cho neâ goïi laø Thieân truù; töï taùnh vaéng laëng cho neân goïi laø Phaïm truù; chö Phaät an truù nhieàu cho neân goïi laø Phaät truù; do Hoïc maø ñaït ñöôïc cho neân goïi laø Hoïc truù; Voâ hoïc ñaït ñöôïc cho neân goïi laø Voâ hoïc truù. Ngöôøi Höõu hoïc nhôø vaøo phaùp naøy maø ñaït ñöôïc Hieän quaùn thuø thaéng, ñoaïn tröø phieàn naõo cho neân goïi laø chöùng ñöôïc ñieàu chöa chöùng; ngöôøi Voâ hoïc nhôø vaøo phaùp naøy maø ñaït ñöôïc taâm baát ñoäng giaûi thoaùt, cho neân goïi laø ñaït ñöôïc Hieán phaùp laïc truù. Coù ngöôøi noùi: Trì töùc nieäm naøy, laø taát caû cuûa baäc Thaùnh coù naêng löïc daãn phaùt taùnh Thaùnh cho neân goïi laø Thaùnh truù; noùi roäng ra cho ñeán, laø taát caû

cuûa baäc Voâ hoïc coù naêng löïc daãn phaùt taùnh Voâ hoïc cho neân goïi laø Voâ hoïc truù. Ngöôøi Höõu hoïc nhôø vaøo phaùp naøy coù theå chöùng A-la-haùn, cho neân goïi laø chöùng ñöôïc ñieàu chöa chöùng; ngöôøi Voâ hoïc truù. Boán loaïi an laïc laø: 1. Nieàm an laïc xuaát gia. 2. Nieàm an laïc xa lìa. 3. Nieàm an laïc vaéng laëng. 4. Nieàm an laïc Tam Boà - ñeà. Hoûi: Trì töùc nieäm naøy laø Phi hoïc phi voâ hoïc. Taïi sao goïi laø Hoïc truù vaø Voâ hoïc truù? Ñaùp: Hoïc vaø Voâ hoïc aáy laø voán coù trong thaân.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.